

NOTAT

Til: Styret
Fra: Rektor
Om: Tilsynsrapport fra Arbeidstilsynet

Bakgrunn

Arbeidstilsynet (AT) har gjennomført et tilsyn ved Fakultet for naturvitenskap og teknologi (NT) i perioden februar – mai d.å. Tilsynsrapport er oversendt NTNU i brev av 11.10.d.å.. NTNU har gitt tilsvar til rapporten innen fristen 02.11. d.å. Vedlagt tilsvaret til AT følger en foreløpig plan for gjennomføring. Alle ovennevnte dokumenter vedlegges styret til orientering.

Rektors oppfølging av ATs tilsynsrapport

Som rektor er jeg meg svært bevisst mitt ansvar for helse, miljø og sikkerhet (HMS). Senest i september sendte jeg et brev til alle ledere ved NTNU. I brevet presiserte jeg det ansvar alle ledere har for HMS og mine forventninger til at alle følger opp dette i sitt daglige arbeid som leder.

Etter at jeg har mottatt ATs rapport fra tilsynet ved NT-fakultetet ser jeg at det er nødvendig å følge opp ytterligere. I denne omgang gjelder det særlig i forhold til virksomhet med mulig eksponering for kjemiske og/eller biologiske faktorer. Jeg har derfor sendt et brev til alle dekaner for å be om gjennomføring av tiltak som direkte følger av de pålegg som er gitt NTNU fra ATs side.

Mer konkret er NTNUs oppfølging av ATs tilsyn oppsummert i en egen foreløpig plan. Den generelle innfallsvinkel fra vår side er at de *pålegg* som er gitt skal innfris fullt og helt, og at vi skal gjøre dette i god tid innen de frister som er satt. I all hovedsak er dette fullt ut praktisk gjennomførbart. Det krever stor oppmerksomhet og innsats fra ledere og medarbeidere ved berørte enheter. Jeg har internt tatt initiativ til å organisere dette arbeidet i form av et prosjekt som involverer både sentral og lokal ledelse og medarbeidere. Hovedverneombud og lokale verneombud skal være en del av prosjektet. Som rektor vil jeg følge framdriften tett, for å sikre at vi i første omgang innfrir alle de krav som er stilt til oss av Arbeidstilsynet.

Det er tilsvarende nødvendig å ha stor lederoppmerksomhet særlig fra NT-fakultetets side, ettersom tilsynsrapporten i all hovedsak tar opp forhold ved enkelte institutt her. Jeg har som en følge av dette bedt dekanus om å ta et direkte ansvar for HMS-arbeidet ved Institutt for kjemi. De forbedringer som må gjennomføres ved dette instituttet er omfattende, og krever bl.a. stor økonomisk innsats i form av ombygginger og flytting av virksomhet. De fullmakter og de ressurser som er gitt instituttleder vil være utilstrekkelige for å gå inn i dette, ikke minst fordi mange tiltak vil omfatte flere institutters virksomhet.

Tilsynsrapporten har også pekt på en rekke *forbedringsområder* innen HMS-arbeidet ved NTNU. Dette er nyttige innspill som vil bidra til å styrke kvaliteten innen HMS i alle enheter. Oppgaven er

viktig ikke minst fordi vi i dag i manges øyne framstår som langt fra gode nok i forhold til helse, miljø og sikkerhet for våre ansatte og studenter. Jeg har den ambisjon at vi gjennom det arbeidet vi står foran skal framstå som en fremragende institusjon når det gjelder HMS-arbeid. Dit er det et stykke å gå ennå.

Prioriterte tiltak og ressursinnsats

Det er noen tiltak som peker seg ut i forhold til prioritering av ressurser og oppmerksomhet. Det første som må nevnes er *risikovurdering med tilhørende handlingsplan*. Vi har gode systemer og beskrevne rutiner for dette arbeidet. Men oppfølgingen har vært mangelfull. Her ligger etter min mening en svakhet ved den måten vi har arbeidet på så langt. Et nøkkelbegrep i denne sammenhengen er *internkontroll*. Vi har ikke så langt fått til dette godt nok. Vi har ikke gjennomført systematisk internkontroll på at kartlegginger og risikovurderinger faktisk har blitt utført og skriftlig dokumentert. Internkontroll er et ansvar som er tillagt den enkelte leder og skal utøves på alle nivå i organisasjonen. Dette bør i tillegg følges opp med direkte tilsyn fra (enhets)ekstern instans, i form av en HMS-revisjon rettet mot særlig områder og enheter. For å kunne gjøre dette arbeidet kreves en tilførsel av ressurser og kompetanse. Jeg vil i mitt budsjettforslag for 2011 til styret foreslå en ny stilling ved HMS-avdelingen for å styrke det interne HMS-tilsynet slik som beskrevet over.

Konkret oppfølging av avvik skal skje kontinuerlig etter at avvik er meldt. Avvik vil også kunne bli synlige etter HMS-runder og årsrapporteringer. Vi har lenge erkjent at vi trenger et bedre *system for avvikshåndtering*. Det gir bedre grunnlag for å rapportere til ledelse og til styret på en hensiktsmessig måte. I de organisasjoner vi bør sammenlikne oss med - Sintef og St. Olavs Hospital er her nærliggende – er det etablert elektroniske avvikssystem. Det er hos oss utarbeidet plan for innføring av slikt system. Denne planen ble klar først sent i 2009, og finansiering ble derfor ikke mulig å få med i budsjett for 2010. Jeg vil nå ta med dette i mitt budsjettforslag for 2011.

Det mest krevende av påleggene fra AT er knyttet til *de fysiske arbeidsforholdene i Kjemiblokk 3*. Der holder bl.a. organisk kjemi under Institutt for kjemi til med laboratorievirksomhet. Det er nødvendig å flytte det meste av denne aktiviteten ut av Kjemiblokk 3 av arbeidsmiljømessige hensyn. En beskrivelse av en alternativ lokalisering med tilhørende konsekvenser er beskrevet i en egen rapport internt ved NT-fakultetet. På det grunnlaget er det mulig å planlegge videre og å gjennomføre en flytting av den aktuelle virksomheten til Realfagsbygget innen rimelig tid, dvs. i løpet av 2011. På noe lengre sikt er det nødvendig å rehabilitere Kjemiblokk 3. Alle disse tiltakene vil bli nærmere beskrevet og tatt inn i Vedlikeholdsplan for NTNU som fremmes for styret i desembermøtet, parallelt med behandlingen av budsjett for 2011 med tilhørende langtidsbudsjett.

Alle øvrige tiltak som følger av ATs tilsynsrapport vil la seg gjennomføre uten at det fremmes forslag til styret om særskilte budsjettmessige prioriteringer i denne omgangen. Men det er meldt behov for styrking av HMS-kompetansen også på fakultetsnivå. Jeg er i tett dialog med dekanus ved NT-fakultetet om dette. Før vi tar nærmere stilling, er det naturlig å vurdere tilsvarende i forhold til andre fakulteter.

Hva kan NTNU lære?

Et viktig utgangspunkt for Arbeidstilsynet har vært oppfølging av hva NTNU har gjort siden siste tilsyn av virksomheten ved de kjemiske laboratoriene ved nåværende NT-fakultet i 1999. Selv om mange forhold ved HMS-arbeidet er forbedret siden den gang, er det åpenbart at det også har vært

svikt. Dette er særlig sårbart for NTNU sett i lys av den gjennomgang av forholdene ved de tidligere Rosenborglaboratoriene som vi har hatt i den samme perioden. For meg som rektor er det svært viktig å finne ut hvor og hvordan vi har sviktet i forhold til krav som er stilt oss utenfra, og de krav vi stiller oss selv om god kvalitet i våre HMS-forhold. Dette er særlig nødvendig for å sikre oss at det ikke skjer tilsvarende i framtida.

Jeg vil på dette grunnlaget gjennomføre en egen utredning om de HMS-forhold vi har hatt i forbindelse med våre kjemiske laboratorievirksomhet ved NT-fakultetet, og en evaluering av hvordan utøvelsen av HMS-ansvaret har vært på de ulike nivåene i organisasjonen. Dette arbeidet skal ledes direkte av meg, og ved hjelp av NTNU-ekstern kompetanse. Jeg tar sikte på å legge fram en slik utredning og evaluering for styret i løpet av 1. halvår 2011.

Til slutt vil jeg understreke for styret at Arbeidstilsynet peker på en rekke sider ved arbeidet med helse, miljø og sikkerhet her ved NTNU som meget positive. Dette gjelder enkeltinstitutter ved NT-fakultetet, og det gjelder mange sider ved vårt generelle HMS-arbeid. Det er viktig at vi ser dette, for å understreke at vi har mange gode eksempler hos oss selv, og vi har svært mange medarbeider på alle nivå med høy HMS-kompetanse. Og aller mest – vi vet at vi har mange dedikerte ansatte som gjør sitt beste for å skape gode arbeidsmiljø. Dette er den viktigste ressursen vi har for å gjøre oss fremragende i vårt HMS-arbeid.

Vedlegg:

[- Brev fra Arbeidstilsynet til NTNU av 11.10.2010](#)

[- Brev fra NTNU til Arbeidstilsynet av 02.11.2010](#)

[- Foreløpig plan for gjennomføring av tiltak](#)